

הג'מ נס'ה העברית לחביה

תכנית הלימודים

במקצועות הבחירה

לכתות יא' - יב'

תשע"ח – תשע"ט

לתלמידי כתות י' והוריהם

שלום רב,

במסגרת ההערכות לקראת שנה"ל תשע"ח יתקיים כנס הסברה להורי ולתלמידי שכבת י'. בנוסף על כנס זה מוגשת לכם חוברת זו. בחוברת מוצג מערך הלימודים בחט"ע ופרוט תוכני הלימודים במקצועות הבחירה.

תוכנית הלימודים בחט"ע נבנתה על-פי דרישות משרד החינוך, האוניברסיטאות ומדיניות בית הספר. התוכנית הינה דו שנתית, מתחילה בכיתה י' ומסתיימת בכיתה יב', למעט מקצועות על אזוריים, מקצועות מדעיים, ערבית וצרפתית שהחלו בכיתה י'.

מקצועות הלימוד מחולקים למקצועות חובה ולמקצועות בחירה. היקפי הלימוד בכל מקצוע נמדדים ביחידות לימוד (יח"ל). בחלק מהמקצועות מסתיים הלימוד בבחינת בגרות, ובחלק בציון פנימי.

על פי הנחיית משרד החינוך יש ללמוד לפחות 30 יח"ל, ומתוכן להיבחן בלא פחות מ- 21 יח"ל. חינוך גופני הינו מקצוע **חובה** ורק מי שקיבל בו ציון "**עובר**", זכאי לתעודת בגרות. להלן פירוט המקצועות לשנים תשע"ח-תשע"ט (בכיתות י' ו-יב):

מקצועות הבחירה		מקצועות החובה	
יח"ל		יח"ל	
5	ביולוגיה	2	תנ"ך
5	כימיה	2	ספרות
5	פיסיקה	2	היסטוריה
5	מדעי המחשב	2	אזרחות
3	תנ"ך	2	לשון והבעה
3	ספרות	2	חינוך גופני
5	אומנות	4-5	אנגלית
5	תאטרון	3-5	מתמטיקה
5	ערבית		השכלה כללית
5	צרפתית		מעורבות חברתית
5	מדעי-החברה (סוציולוגיה ופסיכולוגיה)		מדעים
5	גיאוגרפיה		

* במקצועות תנ"ך וספרות התלמיד לומד 2 יח"ל במסגרת לימודי החובה ו- 3 יח"ל במסגרת לימודי הבחירה וביחד צובר 5 יח"ל.

* (לכל מקצועות הבחירה – מוענק **בנוס** בעת חישוב הממוצע האוניברסיטאי).

מקצועות על-אזוריים:

תלמיד שהחל ללמוד בכיתה י' במסגרת הלימודים העל-אזוריים נדרש לבחור שני מקצועות בחירה בבית הספר. רק עם תום מחצית א' של כיתה י' תבחן האפשרות לשחררו מאחד ממקצועות הבחירה בביה"ס.

הנכם מוזמנים לקרוא בעיון את תכני המקצועות השונים. חוברת זו תסייע לכם להגיע לבחירה המתאימה.

ב ב ר כ ה,

עופר טס,
מנהל חט"ע

מגי דיין,
רכזת השכבה

מקצועות הבחירה

בסוף כיתה יי ניתנת לך הזדמנות לבחור מתוך מגוון רחב של אפשרויות, מקצועות התואמים את נטיותיך, בהם תרחיב ותעמיק. עליך לבחור שני מקצועות בחירה בהיקף של 5 יח"ל או השלמה ל- 5 יח"ל.

שני בתי המקצועות מחולקים לשני בתי בחירה על מנת לאפשר שילובי מקצועות רבים ככל הניתן. כל המקצועות השייכים ל"בית" מסוים נלמדים בו זמנית ולכן, מכל קבוצה ניתן לבחור מקצוע אחד בלבד.

שיקולים לבחירת הרכב מקצועות הבחירה:

- * עניין – רצוי שתבחרי/י מקצוע שמעניין אותך ושייתן לך סיפוק והנאה מלימודיך.
- * התאמה ליכולת – עליך לבחור מקצוע שתוכל/י לסיימו בהצלחה.
- * איזון בעומס הלימודים – צריך לקחת בחשבון פעילויות נוספות ותחביבים שלך, באופן שהעומס הכולל לא יהיה גדול מדי.
- * איזון בין תחומי דעת – אנו ממליצים לך לאזן בחירתך באופן שיבוא לידי ביטוי תחומי עניין שונים. זאת מכיוון שכאדם בוגר רוב המקצועות שתלמד יתאפיינו בהתמחות צרה, וזוהי בעצם כמעט ההזדמנות האחרונה לרכוש השכלה רחבה באופן שיטתי ומעמיק.

כדי להגיע לבחירה אחראית ושקולה אנו מציעים לך ולהוריך להתייעץ עם צוות בית הספר: מורים מקצועיים, רכזי מקצועות, מחנכים, יועצים וחברי צוות הניהול. בחירתך תיבדק ותישקל. כל שינוי בבחירה במהלך שנת הלימודים מחייב אישור רכזת השכבה וההורים.

קבוצת לימוד תמנה 15 תלמידים לפחות. במקרה שקבוצת לימוד לא תיפתח בשל מיעוט בוחרים, נבקש מן הבוחרים לשנות את בחירתם. נשתדל להיענות לפנייה של קבוצה של 15 תלמידים ויותר שיבקשו לפתוח מקצוע בגוש בחירה אחר מהמוצע.

תלמיד אשר ירצה לשנות מקצוע בחירה יוכל לעשות זאת בתנאי שהדבר לא יפגע בקבוצה אותה הוא עוזב מבחינת מספר התלמידים ובתנאי שיש מקום בכיתה הלימוד המבוקשת. על התלמיד לעמוד בדרישות הקבלה להשלים את החומר שנלמד.

משמעות הבחירה:

- * המקצועות שאת/ה עומד/ת לבחור כעת ברמה מוגברת של 5 יח"ל הם מקצועות הנלמדים בתוכנית דו-שנתית. בחירתך כעת היא התחייבות ארוכת טווח.
- * הבחירה צריכה להיעשות בתשומת לב ומתוך מחשבה.
- * מספר מקצועות בחירה התחילו בכיתה יי ולפיכך החלפת מקצוע תחויב בהשלמות שיהיו באחריותך.

תעודת הבגרות והאוניברסיטה

דרישות ספציפיות של האוניברסיטה מהרכב תעודת הבגרות

קיימת שונות בין זכאות לבגרות לבין עמידה בתנאי הסף לקבלה לאוניברסיטה. לבד מתנאי הזכאות לבגרות, תנאי הסף הבסיסי לקבלה לאוניברסיטאות הוא אנגלית ברמה מוגברת (4 או 5 יח"ל).

האוניברסיטאות מציבות דרישות נוספות בתחומי לימוד ספציפיים. לדוגמא, כדי ללמוד מקצועות מדעיים (למשל, מתמטיקה, מדעי הטבע, רפואה) נדרשת בגרות מוגברת במתמטיקה. במילים אחרות, בכל הקשור ללמידת מקצועות מדעיים [פיסיקה, כמיה, רפואה], האוניברסיטאות מייחסות חשיבות רבה למתמטיקה, וגם עם ציון 100 ברמת 3 יחידות קשה (ובדרך כלל לא ניתן) להתקבל למקצועות אלה.

מקצועות תעודת הבגרות והשפעתם על קבלה לאוניברסיטה

המוסדות להשכלה גבוהה משקללים את ממוצע תעודת הבגרות עם ציון הפסיכומטרי לקבלת "ציון הסכם", שקובע אם המועמד מתקבל לפקולטה מסוימת. לכן כל כך חשובה תעודת הבגרות וכל כך חשוב שתלמיד ישקיע בלימודיו בבית הספר ולהגיע לתעודת בגרות מצטיינת כדי שיפתחו בפניו אפשרויות לימודים בחוגים יוקרתיים באוניברסיטה ובמכללות.

חישוב ממוצע התעודה על ידי המכללות והאוניברסיטה

בחישוב הממוצע יש משקל גבוה יותר למקצועות שנלמדים במספר יחידות לימוד גבוה יותר. השפעה גדולה ביותר על חישוב הממוצע יש למקצועות לימוד הנלמדים כמגמה ברמת 5 יח"ל.

האוניברסיטאות והמכללות בעת חישוב הממוצע נותנים בנוסף (מוסיפים נקודות לציון) על בחינה בהיקף של 4 או 5 יח"ל. הבונוס הגבוה ביותר הוא 35 נקודות לציון הכולל של 5 יחידות לימוד במתמטיקה. כלומר, הציון הגבוה ביותר שיכול להיחשב הוא 135. בשיטת הבונוס תלמידים מצטיינים יכולים להגיע לחישוב ממוצע תעודת הבגרות שהוא מעל 100. במילים אחרות, לתלמיד השואף ללמוד באחד החוגים ה"יוקרתיים" שסף הקבלה שלהם גבוה, כדאי מאוד לבחור היטב את המקצועות המוגברים בהתחשב בבונוס האוניברסיטאי שהם מקבלים.

שיטת הבונוסים לחישוב ציון ממוצע הבגרות על ידי האוניברסיטה

- רוב המקצועות הנלמדים ברמת 5 יח"ל זוכים לבונוס של 20 נקודות.
- האוניברסיטאות נותנות הטבות (בונוסים) מוגדלות של 25 נקודות ללומדים 5 יח"ל במגמות: ספרות, תנ"ך, אנגלית, פיזיקה, כימיה, ביולוגיה (וגם מגמת היסטוריה שאינה נלמדת עדיין בגימנסיה).
- מתמטיקה - הבונוס ללומדים 5 יח"ל עומד כיום בכל האוניברסיטאות על 35 נקודות.
- אנגלית ומתמטיקה ברמת 4 יח"ל מזכים בבונוס 12.5 נקודות.

מקצועות הבחירה תשע"ח-תשע"ט

להלן חלוקת הבתים:

בית א'	בית ב'
מדעי החברה- 5 יח"ל	ספרות – 3 יח"ל (השלמה ל-5 יח"ל)
אומנות- 5 יח"ל	תנ"ך – 3 יח"ל (השלמה ל-5 יח"ל)
פיזיקה - 5 יח"ל	ערבית – 5 יח"ל
כימיה – 5 יח"ל	צרפתית – 5 יח"ל
תאטרון – 5 יח"ל	ביולוגיה – 5 יח"ל
גאוגרפיה- 5 יח"ל	מחשבים – 5 יח"ל

שימו לב : דף הבחירה נמצא בסוף החוברת, יש להגישו לרכזת השכבה עפ"י ההוראות בדף.

תנ"ך – 5 יח"ל (2 יח"ל חובה + 3 יח"ל בחירה)

המגמה משלימה 3 יח"ל ומחולקת בצורה מודולרית. הרעיון הכללי: הרחבת הסוגים הספרותיים הנלמדים בכיתה. נושאי חתך לאורך המקרא, מבוא למקרא, פרשנות המקרא ועיסוק במחקר משווה בין התנ"ך ליצירות במזרח הקדום. המגמה צמודה למחקר המקראי.

- בכיתה יא' נבחנו תלמידי המגמה ביחידת המגילות, מבחן כלל ארצי, חיצוני ואילו בכיתה י"ב יבחנו התלמידים ביחידות פנימיות.

יחידות ההרחבה בלימודי המקרא בחטיבה העליונה מיועדות לתלמידים הבוחרים ללמוד מקרא כמקצוע התמחות, מעבר לתכנית החובה בהיקף של שתי יחידות לימוד. הנושאים ביחידות אלה מבוססים על כתובים שמצויים בחלקים שונים של המקרא, וכן על שילוב של חומרים מקראיים וחוץ-מקראיים, הן בהיבט של תרבויות שכנות, הן בהיבט של ספרות בתר-מקראית (ספרות חיצונית ומדרשים) והן על ידי שילוב חומרים מתחומים אחרים (ארכיאולוגיה, ספרות, אמנות ועוד). מטרת הלימוד ביחידות מוגברות אלו היא העמקה בחומר הנלמד והרחבתו מעבר לחומר המקראי, על מנת לראות את הזיקה בין המקרא לבין תרבויות המזרח הקדום וכן ועל מנת להיווכח בהשפעתו של המקרא על תרבות ישראל לדורותיה ועל תרבות העולם.

הלימודים המורחבים יורכבו משתי יחידות:

1. **יחידת המגילות** - ביחידה זו יש ללמד את תכנית הלימודים, כפי שנקבעה על ידי משרד החינוך. התלמיד יבחן במבחן חיצוני של משרד החינוך. משקל יחידת המגילות בשקלול הציון הסופי יהיה 40%.

2. היחידה המורחבת – ובה שני נושאים:

• מנהיגות במקרא-משה ודוד

משקל "היחידה המורחבת" על שני חלקיה, יהיה 60% בשקלול הציון הסופי. שני הנושאים- מנהיגות במקרא ונשים יוערכו בהערכה פנימית בית ספרית, על פי מפתח ההערכה שלהלן:

מנהיגות במקרא- משה ודוד. הנושא יילמד בכיתה י"ב. הבחינה היא בחינה פנימית- מבחן מסכם ברמת בחינת בגרות. ציון המבחן המסכם יהווה 60% מהציון בהערכה הפנימית.

נשים במקרא:

יוערך באמצעות הערכה חלופית בית ספרית, ההערכה החלופית תכלול לפחות שתי בחינות במהלך הלימוד ועוד מספר אירועי הערכה חלופיים שייקבעו מראש, בתאום עם המדריכה. הציון על חלק זה יהווה 40% מהציון בהערכה הפנימית. לדרכי הערכה מגוונות

1. יחידת המגילות- חמש מגילות

ספרים אלה משקפים שלב של כתיבה מאוחרת או של עריכה מאוחרת המתבטאת הן בלשון, הן בפואטיקה (דרכי הכתיבה) והן בעולם האמונות והדעות (המישור הרעיוני).

במסורת היהודית מקובל לקרוא את שיר השירים בפסח, את רות בשבועות, את איכה בתשעה באב, אל קהלת בסוכות ואת אסתר בפורים. המגילות שונות זו מזו בלשונן, במשמעותן ובסוגן הספרותי.

מגילת שיר השירים היא שירת אהבה בין האהוב (דוד) לאהובתו (הנערה). מגילת רות היא סיפור המבקש להציג את מוצאו של דוד המלך. מגילת איכה כוללת קינות על חורבן ירושלים והמקדש. מגילת קהלת שייכת לספרות החכמה ונקודת המוצא שלה היא ספקנות. מגילת אסתר עוסקת בתפוצה יהודית בגולה ומסבירה את מקור חג הפורים.

העיסוק במגילות מאפשר שיח בינן לבין פרקי המקרא שנלמדו קודם לכן, כגון: קהלת בזיקה למשלי ולאיוב, אסתר בזיקה לסיפור יוסף ולמסורות על שאול, איכה בזיקה לנושא החורבן ועוד.

2. היחידות המורחבות:

נושא המנהיגות: מנהיגותם של משה ודוד

נושא המנהיגות הוא נושא אוניברסלי, המזמן דיון פורה ועשיר שחושף השקפות עולם והנחות יסוד של המקרא ושל לומדיו. המקרא מאפשר עיון מעמיק בעולמם של שני מנהיגים שסיפוריהם מתפרסים על פני מספר רב של פרקים-משה ודוד.

אנו לומדים על עלייתם למעמד המנהיג ועל התפתחויות שחלו בהם ובמנהיגותם בשנות כהונתם. בחינת המנהיגות של משה ודוד דווקא בעתות משבר מאפשרת להתבונן בסיפור דרמטי ומעניין במיוחד. משבר מזמן מבחן אמת למנהיג, משום שעליו לפעול נכון בנסיבות שבהן רוב האנשים מאבדים את עשתונותיהם: נחשפים היחסים שבין המנהיג לעם, מוערכות ההחלטות שקיבל והוא עצמו נשפט מנקודות מבט שונות.

עיון וניתוח של אירועים שנבחרו ביחידה יחשוף בפני הלומדים את העקרונות ואת קני המידה של המקרא כלפי מנהיגיו; אלה עשויים להיות משמעותיים גם בבואנו לבחון ולהעריך את נושא המנהיגות כיום.

כל אחד משני המנהיגים-משה ודוד-מייצג דפוס הנהגה שונה. כל אחד מהם צמח לתפקידו בשלב אחר בתהליך ההיסטורי של גיבוש העם והתפתחותו.

העובדה שהמקרא בחר לספר בהרחבה על מנהיגים אלה מאפשרת ללומדים להכיר אותם במצבים שונים, ובתהליך ההתפתחות שלהם לאורך זמן. כמו כן, ניתן להשוות בין מנהיגים שונים שנקלעו למצב דומה.

משה

משה הוא המנהיג הראשון של בני ישראל ולדמותו קווי דמיון עם מנהיגים מקראיים נוספים כיהושע ואליהו. על משה הוטלה המשימה ליצור עם מקבוצת עבדים, והוא מנהיג את העם במשך ארבעים שנות הליכה במדבר ובאתגרים שבדרך.

משה נותן התורה, האדם המקראי הקרוב ביותר לאלוהים, מוצא עצמו מטפל גם בתלונות העם העוסקות בצרכים האנושיים הבסיסיים ביותר, כמו צמא ורעב. מתח זה יוצר נסיבות דרמטיות וטעונות.

תלונות העם במדבר מזמנות בדיקה של דרכי ההתמודדות של משה עם משברים והתבוננות בשינויים שחלו במהלך ארבעים השנה במדבר ביחסו אל העם ואל תביעותיו. משה לא זכה להכניס את עם ישראל לארצו. מנהיגותו המיוחדת מתאימה לנסיבות של התגבשות העם במצרים ובמדבר, אך לא למלחמות ולקיום של העם בארצו. סוגיה זו ומות משה חותמים את היחידה ומסכמים אותה.

דוד

מימי שלמה ועד חורבן הבית דוד נתפס כמלך שהלך בדרכי ה'. הוא מהווה את אמת המידה הראויה ומלכי יהודה מושווים אליו. עם זאת, הכותבים המקראיים בספר שמואל אינם מעלימים ואינם מטשטשים את החטאים, המגרעות ורגעי החולשה של דוד. ביחידת לימוד

זו נבחרו פרקים היכולים לסייע ללומדים לבחון את דמותו של דוד ברגעי משבר שונים בחייו, לעמוד על היחידה של דמות דוד ולהכיר את מי שאחר כך נחשב למלך האידיאלי באנושיותו ובמורכבותו.

נשים במקרא

רוב הדמויות במקרא הן דמויות גבריות. בדרך כלל מקומן של הנשים במקרא איננו בהנהגה, ועם זאת יש להן תפקידים משמעותיים והרי גורל בסיפורים מקראיים שונים. מתוך תפיסה זו של תפקידי הנשים במקרא ושל ייעודיהן המגוונים, ומתוך הכרה בעוצמתן הייחודית, נבחרו ליחידת לימוד זו פרקים וסיפורים בהם יש לנשים תפקיד מכריע. נשים מקראיות רבות פועלות בעוצמה, בחכמה ובמוסריות יוצאות דופן. ביחידה זו בחרנו בסיפורים העוסקים בנשים מצילות חיים, בנשים בעת מלחמה, בנשים הנאבקות על פרי בטן וכן בנשים בהקשרי אירוסין, פיתוי ואונס. ראוי ללמוד כל סיפור באופן מעמיק, לעמוד על מסריו ולתת תשומת לב לאמצעים הספרותיים המסייעים בחשיפת מורכבותה של הדמות. בנוסף ללימוד ייחודן של הדמויות בפרקים הנבחרים, יתוודעו אליהן הלומדים בעזרת מקורות פנים וחוץ מקראיים כגון: כתובים אחרים מן המקרא, כתובים מן המזרח הקדום העוסקים בנסיבות המתוארות בסיפור מדרשי חז"ל, ומאמרים מודרניים. תרומתם של מקורות אלה להוראת הדמות המקראית עשויה להיות חידוד השאלות הנוגעות לנסיבות הסיפור, פולמוס עם תיאור הדמויות כפי שהן מצטיירות בתנ"ך, הבנת הדמויות או הסיפור בהקשרים שונים והעמקת ההבנה של התלמידים את הדמויות ואת מה שהן מייצגות.

היקף השעות :

כיתה י"א - 6 שעות לימוד מגמה.

כיתה י"ב - 6 שעות לימוד מגמה.

מטלות לימודיות

התלמיד יעסוק בעיקר בהכנת שיעורי בית שיכללו ניתוח פרקים והכנה לקראת השיעור וכן קריאת מאמרים בנושאים הנלמדים. לרשות התלמידים ספריה עשירה בבית הספר הכוללת את כל ספרי הפרשנות שיזדקקו להם.

למה כדאי לבחור מקצוע זה ?

הכרת ספר הספרים שמכיל את כל סוגי הגיאנרים הספרותיים הקיימים (סיפור, חכמה, שירה, חוק, נבואה), מקנה לתלמיד כר נרחב להבנת עולם ומלואו בנושאים מגוונים: פילוסופיה יהודית וחכמה מקראית – שהן מאבני הייסוד של הפילוסופיה הכלל - עולמית ואף יסודות הפסיכולוגיה והסוציולוגיה האנושית.

* המקצוע נחשב כ- 5 יח"ל באוניברסיטה ולאחרונה הוחלט כי הבנוס יעמוד על 25 נקודות!
* ממוצע הבגרות בתנ"ך בגימנסיה גבוה במיוחד - מה שמבטיח הצלחה ללומדי המגמה.

(שימו לב שלא ניתן לשלב מגמת תנ"ך ומגמת ספרות).

גיאוגרפיה - 5 יח"ל

אנו נמצאים במאה ה - 21, המאה שלכם. כתושבי ישראל וה"כפר הגלובלי" יהיה עליכם לקלוט חידושים בתחומים מגוונים ולהתמודד עם אתגרים חברתיים - כלכליים מורכבים. תזדקקו לראיה בין תחומית ולהבנת קשרי הגומלין בין פעילות האדם לבין התנאים הפיסיים בארץ ובעולם.

הגיאוגרפיה מסוגלת להקנות לכם את המיומנויות הדרושות להתמודדות עם עולם משתנה, שכן במהותה היא מקצוע בין תחומי הקושר גופי דעת מגוונים ומאופיין בראיה בו זמנית של המכלול וחלקיו.

במה עוסק מקצוע הגיאוגרפיה?

גיאוגרפיה היא מקצוע אקטואלי העוזר לאדם להבין ולנתח את המתרחש בעולם בתחומים רבים מאוד, לדוגמא:

תדעו אלו אזורים בישראל ובעולם מועדים לרעידות אדמה.

תוכלו להציג שיקולים גיאוגרפיים פיסיים בעד ונגד גבולות בעידן השלום.

תבינו את המפות הסינופטיות המוצגות בטלוויזיה.

תעלו שיקולים של בעד ונגד כביש חוצה ישראל.

תבינו את התהליכים הבונים את הנוף על פני כדור הארץ ובתוכו, מדוע היבשות נעות, כיצד נולד אוקיאנוס ומדוע הר געש מתפרץ.

תוכלו להעריך אם בעוד עשור יהיו קיבוצים בישראל ואם לא, אילו ישובים יצמחו במקומם.

תהיו מודעים למקומנו במזרח התיכון, תבינו טוב יותר את התרבות ומערך הכוחות וכן

מדוע האזור הוא "חבית חומר נפץ עם פתיל דולק".

תוכנית הלימודים ל-5 יח"ל בגיאוגרפיה תעסוק בנושאים הבאים:

1. א. ארץ ישראל, ב. המזרח התיכון - שני נושאים אלה מהווים שתי יחידות לימוד והן נושאי חובה לכל

הנבחנים. בנושאים אלה ישנה העמקה בכל אזור בתחומים הג"ג השונים (האנושיים והפיזיים).

2. גיאוגרפיה של תכנון ופיתוח – נושא זה מהווה שתי יחידות לימוד. לימוד של מושגי יסוד בג"ג: מדינות מפותחות ונחשלות, גלובליזציה, תהליך עיור, בעיות סביבתיות ועוד ועוד.

3. חבל שלא נלמד – נתי"ב/UNSEEN: יחידה המקנה ללומדיה יכולת להעריך ולנתח במהירות וברמת אמינות גבוהה את מצבה הכלכלי והחברתי והמאפיינים הפיזיים של כל מדינה על פני כדה"א, נושא זה מהווה יחידת לימוד אחת המתבססת על מיומנות שנלמדה במהלך כיתה י"א, י"ב תוך לימוד הנושאים השונים.

ספרות - 5 יח"ל (2 יח"ל חובה + 3 יח"ל בחינה)

מגמת הספרות החלה בשנת תשס"א להילמד על פי תכנית הלימודים החדשה. במסגרת תוכנית זו יכלול הלימוד במגמה חומרים שיורכבו משלוש חטיבות, כפי שיפורט להלן:

חטיבה א':

תכלול מבחר יצירות מספרות העולם. נעסוק כאן ביצירות ממיטב הקלאסיקה מן הספרות המתורגמת של יוצרים כגון אדגר אלן פו, שקספיר, וולט ויטמן ויוצרים אחרים מתחום השירה.

בתחום הספרות נעסוק ביצירה "דון קיחוטה" מאת סרוונטס, "האף" מאת גוגול, "האודיסאה" מאת הומרוס. **מתחום הדרמה** – מחזה מתוך תאטרון האבסורד כגון "מחכים לגודו" מאת בקט.

חטיבה ב':

חלק זה של התכנית יכלול שירים, סיפורים קצרים, רומנים ומאמרים סביב נושא – מרכז "יצירות ספרות בעקבות השואה" ונלמד יצירות משל אהרון אפלפלד, סביון ליברכט, אתגר קרת, אידה פינק, יהושע סובול, א.ב. יהושע ועוד.

בפרק זה יורחב העיסוק גם ליצירות מתחום הקולנוע והדרמה העוסקות בנושא – המרכז.

חטיבה ג':

חטיבה זו הינה בבחינת תכנית בית-ספרית, כאשר החומרים הנכללים בה נבחרים על ידי מורה הכתה וייחודיים לכיתת לימוד זו. כאן נעסוק ביצירות סביב **נושא מרכז אחר** מזה שנבחר במסגרת החטיבה השנייה: שבירת הריאליזם. נלמד יצירות משל מופסאן, קאפקא, עגנון, קרת, שאמיסו ועוד. נלמד על ז'אנרים שונים כמו סוריאליזם, אבסורד, פנטסטי ועוד.

גם בחטיבה זו יורחב לימוד ויגוון על ידי צפייה בסרטים ובמחזות. ככלל, מתאימה המגמה לתלמידים אוהבי ספר שקריאת ספרים קרובה לליבם. הלימוד יעשה תוך זיקה לתחומי אומנות אחרים על מנת להרחיב אופקים ולהעשיר את הלומדים מבחינה תרבותית. העיסוק ביצירות יהיה עיסוק חוויתי ובמקביל ישאף להעניק ללומדים כלי ניתוח ליצירה הספרותית ולתחומי אומנות נוספים. בכך, נעשיר את עולמנו ונפתח לנו שערים לעולמות מעניינים ואף מופלאים.

מגמת הספרות כוללת **3 יחידות לימוד** בנוסף על 2 יח"ל שהן בגדר חובה ונלמדות בכיתות האם. (סה"כ – 5 יח"ל) בחינת הבגרות בכל 5 היחידות מתקיימת בסיום כיתה י"ב ובשתי החטיבות הראשונות הבחינה הינה חיצונית. בחטיבה השלישית מתקיימת בחינה בית ספרית פנימית וכאן קיימת האפשרות להמיר את הבחינה בעבודה.

תלמידים שנושא הספרות והעיסוק הבין תחומי בו קרובים לליבם ימצאו בלימוד במסגרת המגמה חוויה מעשירה ומרחבת אופקים.

מדעי החברה

מקצוע הלימוד מדעי החברה כולל 5 יחידות לימוד :

2 יחידות לימוד פסיכולוגיה

2 יחידות לימוד סוציולוגיה ו-1 יחידות לימוד כתיבת עבודה מחקרית .

תוכנית הלימודים החלה בכיתה י' במקצוע הבחירה פסיכולוגיה ניתן להצטרף למדעי החברה גם בכיתה י"א.

בכיתה י"א – התלמידים במגמה לומדים **פסיכולוגיה** לבגרות שנערכת בסוף השנה. אנו לומדים 4 ש"ש ותוכנית הלימודים כוללת נושאים כגון למידה, לחץ אישיות, פסיכולוגיה התפתחותית ופסיכולוגיה חברתית.

בכיתה י"ב התלמידים במגמה לומדים **סוציולוגיה** אין בחינה בסוף השנה – הציון הוא פנימי. חומר הלימוד כולל את הנושאים :

תרבות – מאפייני תרבות, השוואה בין תרבויות, טקסים, מנהגים תרבותיים משנה.

קבוצה – מאפייני קבוצה, קונפורמיות, ציות מנהיגות.

משפחה – השפעתה על הפרט, סוגי משפחות, משפחה בחברה המודרנית ובחברה המסורתית.

חברות – השפעת החברות על גיבוש זהותו של הפרט.

מטלה נוספת במהלך יב' היא כתיבת העבודה המחקרית :

תהליך כתיבת העבודה דורש מכל תלמיד לגלות התמדה, אחריות אישית ועבודה עצמאית, בנושא המעניין את התלמיד.

מטרת העבודה היא התנסות בהכנת סקירה תאורטית עדכנית וביצוע מחקר במדעי החברה. ניתן לכתוב את העבודה בקבוצות.

במסגרת המחקר התלמידים ידרשו להגדיר : שאלת מחקר, השערה, משתנים וכן לפתח כלי מחקר (שאלון, ראיון, תצפית) לבדיקת ההשערות.

הציון בעבודה הוא פנימי וניתן על ידי המורה.

המלצה לבחירת המקצוע – מדעי החברה עוסק באדם ובחברה שבה הוא חי. הנושאים הם רלבנטיים לחיי התלמיד כמתבגר ולאחר מכן כבוגר. לימודי מדעי החברה כוללים תכנים מרתקים, מאתגרים המאפשרים הבנה טובה יותר של האדם וסביבתו. אופי החומר והרכב היחידות מאפשרים ומבטיחים לתלמיד 5 יחידות לימוד עם ציונים גבוהים.

מדעים

ביולוגיה – 5 יח"ל

ביולוגיה היא מדע העוסק בחקר היצורים החיים. בביולוגיה אנו נפגשים עם המדע מכל כיווניו, החל בחומר עיוני הנלמד בכיתה וכלה במעבדות, סיורים אקולוגיים בשטח, קריאה וניתוח של מחקרים ועבודת מחקר עצמית.

החלק העיוני של תכנית הלימודים כולל את נושאי הליבה המורחבים לפי תכנית הלימודים החדשה, בנוסף לניתוח המחקר המדעי (סה"כ 55% מהבגרות).

א. נושאי הליבה מהווים את תשתית הידע להבנת כל המרכיבים של תכנית הלימודים.

כל אחד מנושאי הליבה מייצג רמת ארגון שונה:

- **התא, מבנה ופעילות** – הרמה התאית של היצורים, בנושא זה נלמד על מרכיבי התא, תורשה ומעט הנדסה גנטית.
- **מבוא לביולוגיה של האדם** – רמת היצור השלם (והאדם כמייצג), בנושא זה נלמד על המערכות השונות בגוף האדם כגון מערכת העצבים, מערכת הרבייה, מערכת ההגנה וכדומה.
- **אקולוגיה** – רמת הארגון של המערכת האקולוגית, בנושא זה נלמד על תפקוד היצורים בבית הגידול, נלמד על יחסי גומלין בין יצורים ועל אבולוציה.

ב. נושא העמקה אחד מתוך שלושה אפשריים, הנושא ייבחר בתחילת שנת י"א יחד עם תלמידי המגמה. האפשרויות הן:
1. בקרה על ביטוי גנים והנדסה גנטית
2. פיזיולוגיה השוואתית
3. חיידקים ונגיפים בגוף האדם

החלק המעשי של תכנית הלימודים כולל את הרכיבים הבאים: מעבדה ביולוגית, עבודת ביו-חקר (סה"כ 45% מהבגרות).

א. **מעבדה ביולוגית**: הלימוד וההתנסות במעבדה הם חלק בלתי נפרד מהוראת הביולוגיה, ניסויים במעבדה ישולבו בנושאים הנלמדים בכל רמות ההוראה, החל מהיכרות בסיסית עם המעבדות בכיתה י' וכלה בכיתות י"א ו-י"ב בניסויים וניתוחים מעמיקים יותר בהם יתקיימו דיונים תוך שילוב מושגים ומיומנויות של חשיבה כמותית.

ב. **עבודת הביו-חקר**: חלופה לעבודה המעשית (המוכרת כביוטופ) עיקרה של יחידת הלימוד הוא עבודת חקר בנושא ביולוגי (ציון פנימי כחלק מהלמידה המשמעותית) בנוסף לסיור אקולוגי.

ציון הבגרות המלא מורכב מ-3 חלקים לפי החלוקה הבאה:

- עבודת חקר + סיור (100% ציון פנימי) – כ-30% מהציון הסופי.
- בחינת מעבדה (70% חיצוני ו-30% פנימי) – כ-15% מהציון הסופי.
- בחינה עיונית (70% חיצוני ו-30% פנימי) – כ-55% מהציון הסופי.

"יצירתיות היא לראות את מה שכל אחד רואה, ולחשוב את מה שאף אחד אחר לא חושב"
אלברט איינשטיין

פיסיקה – 5 יח"ל

פיסיקה מהי ?

פיסיקה – הוא מקצוע ממדעי הטבע שמנסה להסביר תופעות יסודיות בטבע ע"י חוקים כמותיים.

פיסיקה – היא בסיס ללימוד כל מדעי הטבע ומקצועות הטכנולוגיה כגון הנדסה, אלקטרוניקה, מחשבים, מדעי החיים ורפואה וכו'. פקולטאות רבות באוניברסיטאות ובטכניון מעניקות בוגוסים נדיבים למסיימי פיסיקה 5 יחידות ולעיתים חלק מדרישות הקבלה הן בגרות בפיזיקה. לימודי הפיזיקה אינם דורשים שינון אלא מפתחים יכולות חשיבה וניתוח התורמות לתחומים רבים בחיים.

מגמת הפיזיקה דורשת ידע מתמטי ולכן היא מוגבלת לתלמידי 4 ו 5 יחידות מתמטיקה. המגמה מיועדת לתלמידים רציניים המוכנים להשקיע.

הפיסיקה בביה"ס נלמדת בהיקף של 5 יחידות לימוד (שנקראת רמה מוגברת) החל מכתה י'.

תוכנית הלימודים בהיקף של 5 יחידות לימוד:

70% : מכניקה, חשמל ומעבדה

הבגרות על חלק זה מתקיימת בסוף כיתה י"ב, אך החומר נלמד כבר מכיתה י'.

מכניקה – לימודי המכניקה כוללים חקר תנועת גופים: תיאור תנועת גופים, הכוחות המשפיעים על התנועה, חוקי ניוטון, חוקי שימור בטבע (אנרגיה ותנע) וכוח הכבידה.

חשמל – מטענים חשמליים, אלקטרוסטטיקה, מעגלים חשמליים ומגנטיות.

מעבדה – ניסויי מעבדה הנלמדים במהלך כיתה י"א וי"ב. ניסויים אלו מלווים את החומר הנלמד ומדגימים באופן מעשי את הפיסיקה. במהלך ניסויי המעבדה התלמידים לומדים לנתח תוצאות ולהציגן בעזרת מחשב. הבחינה במעבדה נערכת בסוף י"ב.

30% : קרינה וחומר

בחלק זה הציון מבוסס על הציון השנתי בכיתה (מבחנים) ועל הערכות חלופיות (עבודה, הרצאה וכדו'). החומר נלמד בעיקר בכיתה י' ובכיתה י"ב.

בכיתה י' לומדים אופטיקה גיאומטרית – ייצוג אור בעזרת קרניים, התקדמות אור בחומר, שבירה והעברה של אור. מכשירים אופטיים.

בכיתה י"ב לומדים קרינה וחומר – פיזיקה של המאה ה-20, קרינה, האפקט הפוטו-אלקטרי, מבט מודרני על מבנה החומר, מבנה האטום, מבנה גרעין, רדיואקטיביות וכו'.

בנוסף, אנו מנסים לחשוף את התלמידים למחקר העכשווי המתבצע כיום במדע על ידי ביקור במעבדות באוניברסיטה ועל ידי הבאת חוקרים מהאוניברסיטה ומהתעשייה להרצאות בכיתה.

תלמידי הפיסיקה מקבלים תמיכה רבה מאתנו המורות לפיסיקה והמעבדה.

כימיה - 5 יח"ל

מדע הכימיה עוסק בחקר החומר. זהו מדע בסיסי הבנוי באופן היררכי, ומחייב למידה סדורה ורציפה. בנוסף לכך, הכימיה היא מדע ניסויי, שלא רק אנשי מחקר, אלא גם תלמידי בית ספר, נדרשים לערוך בו ניסויים בפועל (Hands-on). הכימיה היא גם צומת מדעים. מדע הכימיה נשען מצד אחד על מדע הפיזיקה ומצד שני הוא אבן היסוד למדעים רבים אחרים כגון: ביולוגיה מולקולרית, ביוכימיה, ביוטכנולוגיה, רפואה, תעשיית התרופות, הנדסת חומרים וכיו"ב.

תכנית הלימודים במגמת כימיה כוללת תכנים בסיסיים ועקרונות יסוד, היוצרים מחד, בסיס מוצק להבנה מעמיקה הנחוצה להבנת העולם הסובב אותנו, ומאידך, מאפשרים הבנת תכנים חדשים בכימיה שילמדו בעתיד. הלמידה מגוונת, וכוללת לימוד של כלל הכיתה, הדגמות, לימוד בקבוצות, עבודה במחשב ועוד, וכן ביצוע מעבדות חקר הדורשות היכרות עם חומרים, כלים ותהליכי עבודה, בשילוב עם יכולות חשיבה ברמה גבוהה ופיתוח אוריינות.

מומלץ ללמוד לפחות 4 יחידות במתמטיקה אם כי המגמה פתוחה גם לתלמידי 3 יחידות (באישור ההנהלה). יש לציין שהמתמטיקה הנדרשת לפתרון תרגילים בכימיה היא בסיסית ביותר אך יחד עם זאת נדרשת חשיבה מתמטית מופשטת ברמה גבוהה.

הבגרות בכימיה מחולקת לשני חלקים:

1. 30% היבחנות פנימית (כיתה י"א. נושא אחד נלמד בכיתה י"ב)

- סוכרים
- שיווי משקל
- אנטרופיה וספונטניות
- מעבדת החקר – חלק ראשון בלבד
- פרק בחירה

2. 70% היבחנות חיצונית (כיתה י"ב. חלק מהנושאים נלמדים בכיתה י"א)

55% - בחינה חיצונית בכתב הכוללת את הנושאים:

- מבוא ומבנה האטום
  - מבנה וקישור
  - סטוכיומטריה
  - חמצון חיזור
  - חומצות ובסיסים
  - כימיה של מזון – ויטמינים ומינרלים וחומצות שומן וטריגליצרידים
  - אנרגטיקה ודינמיקה – אנרגיה בתגובות כימיות וקצב תגובה כימית
- 15% - בחינה בע"פ על מעבדת החקר - חלק שני בלבד

מדעי המחשב - 5 יח"ל

מדעי המחשב - 5 יח"ל
בכיתה י' נלמדת שפת התכנות JAVA ועקרונותיה הבסיסיים .
בכיתה יא' נלמדת שפת JAVA ברמה מתקדמת יותר. בנוסף נלמדת יחידת: HTML
ביחידה זו נלמדת שפת – HTML השפה הבסיסית בה נבנים אתרי אינטרנט. בסיום
הלמידה התלמיד מסוגל ונדרש להקים בעצמו אתר המשלב תמונות, תרשימים וקישורים
שונים, ונבחן על האתר שבנה.
בכיתה י"ב נלמדות שתי יחידות מתקדמות בשפת JAVA, העוסקות בעיצוב תוכנה מבוסס
עצמים.

הסבר על שפת: JAVA
עם התפתחות הטכנולוגיה, הופכת היכולת להבין את שפת המחשבים ולהשתמש בה לנכס
חשוב מאד, והיא פותחת בפני הרוכש אותה אפשרויות רבות. מרבית ההמצאות החשובות
והחברות הגדולות של העשורים האחרונים מבוססות על פיתוחי תוכנה, ונראה שהמגמה
הזו רק תלך ותתחזק בשנים הקרובות.

בכיתות י', י"א - נלמד על עולם התכנות דרך היכרות עם שפת JAVA הפופולרית. נבין כיצד
ניתן לתרגם רעיונות מופשטים למשימות מוגדרות בצורה ברורה, ואחר כך לשפה המאפשרת
למחשב לבצע עבורנו את אותן המשימות.

במהלך השנה נכיר מושגים כמו "משתנים", "פעולות", "לולאות", "מערכים" "עצמים"
ועוד אבני בנין רבות המהוות את הבסיס של עולם התכנות, ונוכל להשתמש בהם כדי ליצור
תוכניות פשוטות שיבצעו עבורנו חישובים שמעבר ליכולת שלנו כבני אדם.

בכיתה י"ב נעבור לעסוק בשאלות של עיצוב תוכנה. נלמד על דרכים שונות לייצוג אוספי
נתונים, שיטות מיון פשוטות ומורכבות לסידור המידע בתוך האוספים, להעריך את מידת
היעילות של האלגוריתמים הללו ועוד. בנוסף לכך נלמד את יסודות התכנות מונחה
העצמים, ונבין כיצד ניתן להשתמש בו בכדי ליצור ייצוג מפורט של העולם האמיתי.
בסיום השנה יכולים התלמידים לכתוב תוכניות מורכבות ביותר, ואף ליצור את הלוגיקה
של משחקים בסיסיים. רמה זו מספיקה בכדי להשתלב בהצלחה בלימודי מדעי המחשב
והנדסת מחשבים באקדמיה, ולהרחיב עוד יותר את הידע בנושא.

שפות

ערבית - 5 יח"ל

הערבית היא שפה חשובה ביותר במיוחד באזור בו אנו חיים. הערבית משמשת גשר בין העמים בעיתות השלום, שיבואו עלינו לטובה. להבדיל, בעיתות מלחמה עלינו לדעת את שפת האויב, כי בנפשנו היא.

לימודי הערבית בגימנסיה נלמדים בהיקף של 5 יח"ל, 6 שעות שבועיות והם מקנים לתלמידים ידע על התרבות, על הדת ועל ההווי המוסלמי בדרך חווייתית ויצירתית. התלמידים מקשיבים לחדשות, עובדים על אקטואליה, קוראים עיתונים ומאמרים בערבית.

לימודי המגמה משלבים העשרה בתחום הקולנוע, פתגמים, סיפורים מהתרבות הערבית טרום האסלאם וכן מתכונים ערבים קלאסיים. כמו כן הלימודים כוללים את הנושאים הבאים : ספרות, עיתונות, פועל, תחביר ועבודה על טקסטים. לימוד הערבית בחטיבת הביניים הם המקנים את הבסיס להמשך הלימודים בתיכון והם תנאי הכרחי.

הלימודים במגמה בתקיימים באוירה מקצועית, נעימה ומשפחתית תוך תשומת לב אישית לכל תלמיד.

חיל המודיעין של צה"ל מאתר את התלמידים הלומדים ערבית ומבקש מהם להצטרף אליו. השירות בחיל המודיעין מעניין ומהנה, גם התלמידים בעלי פרופיל מלא יכולים להגיע לחיל המודיעין כיוון שיש לו זכות ראשונה אפילו על פני החילות הקרביים. תלמידים בעלי הישגים גבוהים שנבחרים בערבית בבחינת הבגרות בדרך כלל מגיעים לחיל מודיעין. יחד עם זאת, המודיעין אינו מכריח להצטרף אליו, הוא משאיר זאת לבחירתו של המתגייס.

הערבית פותחת בפני התלמידים דלתות רבות גם בחייהם האזרחיים. כל מקום עבודה היום מעדיף דוברי ערבית, על אחת כמה וכמה כאלה הקוראים וכותבים.

משרד החוץ, משרד הביטחון, משרד ראש הממשלה וגופים ממשלתיים נוספים מצרפים אליהם את בוגרי הערבית לעבודות מאתגרות ומעניינות.

לבית ספרנו הצלחה רבה בערבית.

בוגרינו נמנים עם מיטב המוחות במודיעין של צה"ל ומשובצים בעבודות מעניינות לאחר הצבא.

במסגרת "רפורמת פירון" לומדים התלמידים ונבחרים בהיקף של 30 אחוזים במסגרת תוך בית ספרית.

30 אחוזים אלה מחולקים על פני 3 שנות לימודיהם בתיכון. היבחות זו כוללת בחינה בעל-פה, הצגה ועבודה יצירתית. היבחות זו מאפשרת לתלמיד להגיע למקסימום מיצוי הפוטנציאל הטמון בו. בסוף כיתה י"ב מתקיימת בחינת הבגרות החיצונית.

לאחרונה החליטו מסי אוניברסיטאות להעניק בונוס רק לחלק ממקצועות הלימוד שהיקפם 5 יח"ל. מקצוע הערבית נכלל בין המקצועות האלה.

צרפתית - 5 יח"ל

מספר יחידות לימוד – 5, עם אפשרות להבחן בסוף כיתה יב' ב- 4 או 3 יחידות לימוד. היקף השעות הנלמד: 7 ש"ש.

מטרות: להביא את התלמידים ליכולת תפקוד בצרפתית כשפה זרה, בקריאה, בכתובה, בהבנת הנקרא, בהאזנה ובדיבור.

תוכנית הלימודים בכיתה יא':

1. טקסטים:

- הבנת טקסט בלתי מוכר.
- סיפור קצר אחד.
- 2. עיתון מיוחד לתלמידים: (תרבות, אקטואליה, משחקים).
- 3. סרטים.
- סרטים צרפתיים מפורסמים וחשובים כדי להכיר את תרבות צרפת ומנהגיה.
- מרצה אורח בנושאים כגון: פריס ישן מול חדש, קסם פרובנס וכו'.
- ביקור בבית צרפת בגבעת רם או בסינמטק, כדי לצפות בסרט, לשמוע הרצאה יחד עם כל תלמידי יא' ויב' הלומדים צרפתית מכל בתי הספר בירושלים.
- 4. יום עיון לתלמידי יא' ויב' באוניברסיטת הר הצופים על היצירות הספרותיות הנלמדות בכיתה.
- 5. דקדוק - * חזרה על החומר מכתה י'.
* הוספת זמנים חדשים (בעבר, בעתיד) ושימושיהם.
* כינויים וכינוי גוף, כינוי זיקה, כינוי רומז, כינוי קניין.

תוכנית הלימודים בכיתה יב': כבכיתה יא' משלימים את תוכנית הבגרות.

1. טקסטים:

- טקסטים ספרותיים קצרים.
- הכנת טקסט בלתי מוכר, ברמה יב' ב- 5 יחידות.
- 2. 3 יח"ל: **כמו ב- יא'.**
- 2. דקדוק: חזרה על החומר הנלמד ב- יא' והשלמתו: הוספת כינויים חדשים, (דיבור ישיר, דיבור עקיף).

מבנה הבחינה :

רוב בתי ספר, מתחילים ללמוד צרפתית מכתה ז' ומגישים את התלמידים ליחידה אחת בסוף כיתה י', ל- 2 יחידות בסוף יא' ול- 2 יחידות נוספות בסוף כיתה יב'.
אצלנו, התחילו ללמוד צרפתית רק בכתה ט'.
לכן, בסוף יא' התלמידים יקבלו גם את הטופס של יחידה וגם את הטופס של 2 יחידות הנוספות כדי להגיע ל- 3 יחידות לימוד.

בסוף יב' מקבלים את הטופס של יחידה נוספת כדי להגיע ל- 4 יחידות לימוד ולאחריה שמעוניינים להגיע ל- 5 יחידות לימוד בחינה פנימית מורכבת מטקסט לא מוכר ושאלות הבנה, ובחינה בעל פה על ידי בוחן חיצוני, שבה התלמידים יציגו תלקיט המבוסס על התוכנית הלימודית בספרות. החלק הספרותי, אם כן, ייבדק אף ורק בעל פה.

אמנויות

אמנות - 5 יח"ל

א. מס' יחידות לימוד : 5 יח"ל מחולקות ל : 70% תולדות האומנות : היבטים באמנות מודרנית, אמנות המאה ה-19 , המאה ה-20 ואמנות ישראלית 30% לימודי סדנא : צילום, ציור פיסול - הבחינה העיונית מתקיימת בסוף יב' הערכה חלופית 30% מתקיימת במחצית השנייה של יב', ביום האחרון לפני צאת התלמידים לחופשת הפסח

ב. היקף השעות הנלמד : 9 ש"ש עיוני, 8 ש"ש סדנא (במשך שלוש שנים).

ג. מטרות : לפתוח בפני התלמידים יכולת ויזואלית בניתוח יצירות אמנות של גדולי האומנים בכל הזמנים וכן להקנות להם כלים בהתבוננות ביצירה כלשהיא, וכן להרחיב את האופקים של התלמידים בקריאת טקסטים שונים המשפיעים על האומנים. טקסטים כמו : מיתולוגיה, הברית החדשה, תנ"ך, מניפסטים – מנשרים פוליטיים. כן, נבקר בגלריות ובמוזיאונים בהקשר הנלמד בכיתה.

ד. תוכנית לימודים : בכיתה יא'

במסגרת שיעורי הסדנא : הכרת חומרים בתחומי הבחירה, התנסות בעבודה יצירתית, עבודה מול מודלים (בציור ובצילום).

במסגרת שיעורי תולדות האומנות : התלמיד יקבל כלים שיאפשרו לו לנתח יצירה שמעולם לא ראה, כלים אלו יהוו את הבסיס להמשך לימודיו במגמה והם יקנו לו חשיבה מופשטת תוך שימוש במושגים נרחבים כגון קומפוזיציה, פרספקטיבה, אבסטרקט, ועוד... לאחר מכן הם יחלו ללמוד מעבר כרונולוגי של יצירות אומנות בהקשרים היסטוריים – תקופתיים, תרבותיים, דתיים החל מהתקופה המודרנית, נאו קלאסיקה, המהפכה הצרפתית, רומנטיקה, ריאליזם – נטורליזם, אימפרסיוניזם. הנושאים הללו יקנו לתלמידים הזדמנות להכיר מקרוב את העולם, בו עבדו האומנים : "עולם רגשי", "עולם תרבותי", "עולם פוליטי". במהלך השנה יערך מרתון בסדנא בו יחשפו התלמידים לאפשרויות שונות ומגוונות מהחומר הנלמד בכיתה ועבודה משותפת בקבוצות קטנות.

ה. תוכנית לימודים: בכיתה יב'

השלמת החומר לבחינת הבגרות- אמנות המאה ה- 20 כאן כבר יהיה עיסוק באמנים מובילים כגון, פיקסו, מאטיס, דאלי וורהול ועוד, וכן נלמד את התפתחותה של האמנות הישראלית מתחילתה ועד ימנו. לימוד המגמה מכשירים את התלמיד להבין מהי אומנות, מהי שפת האומנים ומהו כוחה החברתי פוליטי של האומנות תוך הצצה "פיקנטית" לחייהם הפרטיים של האומנים. המטלות הנדרשות: הגשת עבודות, ניתוח יצירות אומנות, בחני בקיאות במיתולוגיה ובברית החדשה. יתקיימו מבחני רבע ומחצית בסדנאות. על התלמידים להגיש עבודות שהכינו בבית.

ו. תוכנית לימודים: בכיתה י'

במסגרת שיעורי הסדנא זוהי שנה של התנסות והכרת חומרים. במהלך השנה תלמידים יתנסו מחצית שנה בפיסול ומחצית בציור ולחלופין. בשנה זו ניתנת להם הזדמנות להתרשם ע"מ לבחור מקצוע התמחות ב-יא' שיכלול גם צילום.

ז. עלות: תלמידי האומנות משלמים בנוסף עבור הסדנאות ועבור התערוכה שתיערך בסוף יב', שהינה אירוע מכובד ויוצא דופן. במסגרת העבודה המעשית יבחר התלמיד את הסדנא המתאימה לו עפ"י נטיות ליבו: ציור – נלמד בביה"ס. התשלום **בכיתה י'** – 380 ₪ **בכיתה י"א** – 450 ₪, **בכיתה י"ב** – 550 ₪ צילום נלמד בביה"ס לצילום במוסררה. התשלום עבור צילום **סה"כ** - 4,400 ₪, נגבה ע"י ביה"ס לצילום ישירות בעבור החומרים ושימוש במעבדות. **התשלום הוא דו שנתי יא' – 1,700 ש"ח ו- יב' 2,700 ₪.**

מדוע אומנות?

מי לא נתקל באומנות במהלך חייו? החל מפרסומות וכלה בווידיאו – קליפים שבהם מצוטטות יצירות אומנות.

אומנות הוא מקצוע מרחיב אופקים. זהו מקצוע המפתח מיומנות של סקרנות, התבוננות, וחשיבה מחוץ לקופסא, במהלך השיעור מוקרנות שקופיות, השיעור נערך באווירה נעימה וחברתית, פחות מחייבת משום שזהו מקצוע בחירה בו לומדים להעריך אומנות. במקצוע זה נציץ לפרטים "פיקנטיים" לגבי האומנות והאומנים משום שהמקצוע עוסק באדם, בחושינו, רצונותיו ויצריו.

זהו מקצוע המאפשר לצאת גם מחוץ לכותלי ביה"ס דבר ששובר את השגרה היום יומית ומעניק לימודים בכיף.

תיאטרון - 5 יח"ל

הקדמה:

"העולם כולו במה, והאנשים והנשים אך שחקנים כולנו. איש איש וכניסותיו ויציאותיו. וכל אדם בימי חלדו יופיע בתפקידים שונים. עלילותיו – שבעה גילים... תחילה: עולל פועה, מקיא בזרוע אומנותו. אחרי זאת הנער הבכין, פניו פני שחר, עם ילקוטו, בלא חמדה יזחל כצב לבית הספר. ואזי העלם האוהב: כאותו כבשן, הוא נאנח ושר מזמור נוגה על עפעפיה של בחירת ליבו. ואז – חייל ופיו מלא קללות, זקנו זקן ברדלס. רודף כבוד הוא, ומבקש את הבועה "תהילה" אף בלועו של התותח. ואז שופט הוא וכרסו עגלגלה מפוטמה בבשר תרנגול הודו, עינו – חומרה, זקנו עשוי כחוק. פוסק פסוקי שגרה מלומדה, זה תפקידו בכאן. וגיל

שישי הוא פנטלון צנום עם דרדסים ומשקפיים, צרורו תלוי ומכנסיו אשר שמרם היטב מימי חורפו, רחבו עד כי תאבדנה כליל שוקיו שנצטמקו. קולו זה קול הגבר העבה, חוזר פועה שורק כקול עולל, ומעמד אחרון, הוא המסיים את העלילה המוזרה: ילדות שניה ושכחה גמורה-בלא שן, בלא עין, בלא טעם, בלא כלום".
(המונולוג של ז'אק השוטה מתוך "כטוב בעיניכם" מאת: וויליאם שיקספיר מתרגמת לאה גולדברג).

מטרות החינוך לאומנות התיאטרון:

האומנות מעניקה טעם, תוכן ומשמעות לחיי האדם. היא מספקת לאדם כלים להתבוננות ביקורתית בחייו. האומנות חיונית בחברה המצויה במשבר של זהות והתרוקנות החיים. החינוך לאומנויות משלים את החינוך המדעי והטכנולוגי בפתחו את הדמיון היוצר, את החוש האסתטי ואת חוש הביקורת. הזנחת החינוך האסתטי מסוכנת לקיומה של חברה נאורה.

תוכנית התיאטרון איננה מתכוונת להקנות את אומנויות ביצוע התיאטרון לכשעצמן אלא לעיצוב האדם, לשיפור היכולת שלו להבין אותה, להגיב עליה ולבסוף להיות שותף ליצירתה.

- א. להפגיש את התלמיד אם אומנות התיאטרון על כל מרכיביה.
- ב. להקנות לתלמיד הבנה וידיעה של מושגי היסוד ותהליכי היצירה.
- ג. לפתח את יכולתו של התלמיד לדון באומנות זו ולבקרה כצופה וצרכן תרבות פעיל.
- ד. לאפשר לתלמיד להתנסות במיומנויות היצירה של אומנות התיאטרון, כחלק בלתי נפרד מהבנת הנושא וכאמצעי לטיפוח החוויה היצירתית של התלמיד.

מבנה תוכנית לימודי התיאטרון:

- א. יחידת המבוא, שפת התיאטרון.
- ב. סוגיות (ז'אנרים) וסגנונות תיאטרוניים.
- ג. ההפקה התיאטרונית ומרכיביה.
- ד. סגנונות התיאטרון במאה ה-20, דרמה עברית ותיאטרון ישראלי.
- ה. סוגיות נבחרות בתיאטרון.

חומרי הלימוד והתנסויות מחייבות:

- א. **הצגות לצפייה:** צפייה בהצגות בפועל או בהצגות מתועדות באמצעות הווידיאו או קולנוע. מידי שנה יחויבו התלמידים לצפות במספר מסוים של הצגות.
- ב. **מחזות מספרות הדרמה העולמית והעברית** – "טקסטים דרמטיים": מידי שנה יחויבו התלמידים ללמוד מספר טקסטים דרמטיים.
- ג. **סוגיות בתאטרון ובדרמה** - "טקסטים עיוניים": מידי שנה יחויבו התלמידים ללמוד מספר טקסטים עיוניים על סוגיות בתיאטרון.
- ד. **הצגה במצדה** – **ההצגות במצדה בפני תלמידי חט"ב מידיי שנה מהוות חלק מהחובות של תלמידי המגמה .**

חלוקת היחידות :

יחידה – בחינה מעשית בכיתה יא' (מונולוג או דיאלוג 10 דקות)
יחידה בחינה מעשית בכיתה י"ב (הפקה של לפחות 40 דקות)
שלוש יחידות עיוניות בכיתה י"ב.

עלות המגמה – 500 ₪ לשנה. התשלום ילקח רק בכיתות יא' ויב'.

מקצועות הבחירה תשע"ח-תשע"ט

להלן חלוקת הבתים:

בית א'	בית ב'
תנ"ך – 3 יח"ל (השלמה ל-5 יח"ל)	ספרות – 3 יח"ל (השלמה ל-5 יח"ל)
אומנות – 5 יח"ל	ערבית – 5 יח"ל
פיזיקה - 5 יח"ל	צרפתית – 5 יח"ל
כימיה – 5 יח"ל	ביולוגיה – 5 יח"ל
תאטרון – 5 יח"ל	מחשבים – 5 יח"ל
גאוגרפיה - 5 יח"ל	מדעי החברה - 5 יח"ל

הבחירה שלי :

שם התלמיד: _____ **כיתה י' _____**

בית א'	בית ב'	
		עדיפות א'
		עדיפות ב'

הערות: _____

הערה: ביה"ס מקדם את מקצוע הערבית. על פי מספר הנרשמים נחליט בעתיד באיזה בית ישובץ המקצוע.

תלמיד המתלבט מוזמן לייעוץ אצל רכזת השכבה, המחנכים, ומנהל התיכון.

יש למסור טופס זה לגב' מגי דיין עד ה-11.06.2017

ביה"ס ישתדל להיענות לבקשתכם ולאפשר את עדיפות א'